

Nr 28

Socialförsäkringsutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973:144 med förslag om slopande av folkpensionsavgiften, m. m. jämte motioner.

Propositionen

För att under år 1974 tillförsäkra löntagarna en påtaglig standardförbättring föreslås att folkpensionsavgiften slopas fr. o. m. inkomståret 1974. Förslaget innebär en standardökning för löntagarna med upp till 1 500 kr. Inkomstbortfallet för staten kompenseras genom en socialförsäkringsavgift på 3,3 % som debiteras arbetsgivare och egenföretagare. Genom de föreslagna åtgärderna skapas förutsättningar för ökade realinkomster för löntagarna samtidigt som lönerörelsen kan hållas inom ramen för vad den samhällsekonomiska balansen kräver.

För att tillförsäkra även folkpensionärerna en så snabb standardförbättring som möjligt läggs samtidigt fram förslag om ett särskilt pensionstillägg för år 1974 till folkpensionärerna utöver redan beslutade standard- och indexhöjningar av folkpensionerna. Pensionstillägget införs i avvaktan på ett kommande utredningsförslag om förstärkning av standardgarantin för folkpensionerna. Pensionstillägget föreslås utgå med 3 % av basbeloppet för januari 1974 och blir därigenom vid nuvarande basbelopp för helt år 237 kr. för ensam pensionär och 474 kr. för makar.

Lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 1974.

Författningsförslagen är av följande lydelse.

1 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring**

Härigenom förordnas i fråga om lagen (1962:381) om allmän försäkring,

dels att rubriken till 3 kap. skall lyda "Om sjukpenning och föräldrapenning",

dels att 16 kap. 1, 2 och 9 §§, 18 kap. 20 § samt 19 kap. 1, 3, 8 och 10 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 19 kap. 4 a §, av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

16 kap.

1 §¹

Den som önskar komma i åtnjutande av pension skall göra ansökan hos allmän försäkringskassa i enlighet med vad Konungen förordnar.

Åtnjuter försäkrad sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård enligt denna lag, må allmän försäkringskassa tillerkänna honom förtidspension utan hinder av att han icke gjort ansökan därom.

Åtnjuter försäkrad sjukbidrag eller till viss tid begränsad invaliditetsersättning, må den tid varunder sådan förmån skall utgå förlängas utan att ansökan därom gjorts.

I den mån Konungen så förordnar må allmän försäkringskassa tillerkänna den pensionsberättigade pension enligt denna lag utan hinder av att han icke gjort ansökan därom.

För den försäkrades kostnader för läkarundersökning och *läkarintyg* vid ansökan om förtidspension, invaliditetstillägg eller invaliditetsersättning skall ersättning utgå i enlighet med vad Konungen förordnar.

För den försäkrades kostnader för läkarundersökning och *läkarutlåtande* vid ansökan om förtidspension, invaliditetstillägg, invaliditetsersättning eller *vårdbidrag* skall ersättning utgå i enlighet med vad Konungen förordnar.

2 §

Såsom villkor för rätt till förtidspension, invaliditetstillägg eller invaliditetsersättning må föreskrivas att den försäkrade skall under högst trettio dagar vara intagen å visst sjukhus eller underkasta sig undersökning av viss läkare. För den försäkrades kostnader i anledning av föreskrift *som nu sagts* skall ersättning utgå i enlighet med vad Konungen förordnar.

Såsom villkor för rätt till förtidspension, invaliditetstillägg eller invaliditetsersättning må föreskrivas att den försäkrade skall under högst trettio dagar vara intagen å visst sjukhus eller underkasta sig undersökning av viss läkare. *Vad som sagts nu skall äga motsvarande tillämpning i fråga om rätt till vårdbidrag.* För den försäkrades kostnader i anledning av *sådan* föreskrift skall ersättning utgå i enlighet med vad Konungen förordnar.

9 §

Pensionsförmån utgår till och med den månad, varunder den

Pensionsförmån utgår till och med den månad, varunder den

¹Senaste lydelse 1969:206.

Nuvarande lydelse

pensionsberättigade avlidit eller rätten till förmånen eljest upphört.

Föreslagen lydelse

pensionsberättigade avlidit eller rätten till förmånen eljest upphört. *Vårdbidrag utgår till och med månaden före den då barnet fyller sexton år.*

18 kap.

20 §²

Frågor om förtidspension, invaliditetstillägg och invaliditetserättning avgöras i allmän försäkringskassa av en pensionsdelegation, bestående av sju ledamöter. Dessa äro ordföranden i kassans styrelse, som tillika för ordet i delegationen, två av socialstyrelsen utsedda läkare, två av riksförsäkringsverket utsedda ledamöter som skola hava särskild erfarenhet av arbetsförhållanden och två av landstinget eller, om kassans verksamhetsområde utgöres av enbart en kommun, av kommunfullmäktige utsedda ledamöter. Omfattar kassans verksamhetsområde två landstingskommuner eller landstingskommun och kommun, som ej tillhör landstingskommun, skola landstingen eller landstinget och kommunfullmäktige vardera utse en ledamot. Då skäl äro därtill må Konungen utse särskild ordförande i pensionsdelegation.

Frågor om förtidspension, invaliditetstillägg, invaliditetserättning och *vårdbidrag* avgöras i allmän försäkringskassa av en pensionsdelegation, bestående av sju ledamöter. Dessa äro ordföranden i kassans styrelse, som tillika för ordet i delegationen, två av socialstyrelsen utsedda läkare, två av riksförsäkringsverket utsedda ledamöter som skola hava särskild erfarenhet av arbetsförhållanden och två av landstinget eller, om kassans verksamhetsområde utgöres av enbart en kommun, av kommunfullmäktige utsedda ledamöter. Omfattar kassans verksamhetsområde två landstingskommuner eller landstingskommun och kommun, som ej tillhör landstingskommun, skola landstingen eller landstinget och kommunfullmäktige vardera utse en ledamot. Då skäl äro därtill må Konungen utse särskild ordförande i pensionsdelegation.

Suppleant för ordförande, som tillika är ordförande i kassans styrelse, är den för honom utsedde suppleanten i styrelsen, såvida icke Konungen förordnar annorlunda. För annan ordförande, så ock för annan ledamot än ordförande utses en suppleant. Konungen må dock föreskriva att för envar av de av socialstyrelsen utsedda läkarna skola utses två suppleanter.

I allmän försäkringskassa må med Konungens medgivande finnas flera pensionsdelegationer.

²Senaste lydelse 1970:186.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

19 kap.

1 §³

Arbetsgivare skall enligt vad nedan sägs för varje år erlägga *avgift dels* till sjukförsäkringen, *dels till* försäkringen för tilläggs-pension.

Avgift till sjukförsäkringen utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, annan ersättning för utfört arbete.

Avgift till försäkringen för tilläggs-pension utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 11 kap. 2 § andra stycket är för handen, annan ersättning för utfört arbete, sedan från nämnda summa dragits ett belopp motsvarande det vid årets ingång gällande basbeloppet multiplicerat med det beräknade genomsnittliga antalet arbetstagare hos arbetsgivaren under året. Härvid skall arbetstagare, som under hela året varit anställd med full arbetstid, räknas såsom en arbetstagare och arbetstagare, som under året varit anställd i mindre omfattning, medräknas i motsvarande män. Det antal arbetstimmar per år som i allmänhet skall anses motsvara full arbetstid fastställs av Konungen efter förslag av riksförsäkringsverket. Genomsnittliga antalet arbetstagare beräknas med en decimal. Om särskilda skäl föranleda därtill, må avgift beräknas på sätt som avviker från vad nu stadgats men som giver i huvudsak samma resultat.

Vid beräkning av avgift enligt denna paragraf skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön under året ej uppgått till femhundra kronor och ej heller till arbetstagares lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet.

Arbetsgivare skall enligt vad nedan sägs för varje år erlägga *socialförsäkringsavgift* till sjukförsäkringen, *folkpensioneringen och* försäkringen för tilläggs-pension.

Avgift till sjukförsäkringen *och till folkpensioneringen* utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkning av avgift enligt denna paragraf skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön under året ej uppgått till femhundra kronor och ej heller till arbetstagares lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet.

³Senaste lydelse 1973:481.

Nuvarande lydelse

Vad gäller sjukförsäkringen skall vidare, där ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, vid beräkning av avgift bortses från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Såvitt angår försäkringen för tilläggspension skall bortses från arbetstagare, som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder, så ock från arbetstagare i fall då lön eller annan ersättning till honom antingen enligt 11 kap. 2 § tredje eller fjärde stycket icke räknas såsom inkomst av anställning eller, om arbetstagaren icke är svensk medborgare och ej heller är bosatt härstädes, avser arbete utom riket.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt 3 kap. 16 §.

Föreslagen lydelse

Vad gäller sjukförsäkringen *och folkpensioneringen* skall vidare, där ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, vid beräkning av avgift bortses från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Såvitt angår försäkringen för tilläggspension skall bortses från arbetstagare, som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder, så ock från arbetstagare i fall då lön eller annan ersättning till honom antingen enligt 11 kap. 2 § tredje eller fjärde stycket icke räknas såsom inkomst av anställning eller, om arbetstagaren icke är svensk medborgare och ej heller är bosatt härstädes, avser arbete utom riket.

3 §⁴

Försäkrad, som vid utgången av visst år är inskriven hos allmän försäkringskassa, skall för nämnda år erlägga socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen under förutsättning att han under året haft inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 §. Avgift erlägges dock ej av den som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder och ej heller av den som för december månad samma år åtnjuter ålderspension eller förtidspension enligt denna lag.

⁴Senaste lydelse 1973:465.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Vid beräkning av avgift enligt första stycket tages icke hänsyn till inkomst som för år räknat ej uppgått till femhundra kronor eller till den del den överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Har den försäkrade haft inkomst såväl av anställning som av annat förvärvsarbete, tages icke hänsyn till sistnämnda inkomst till den del summan av inkomsterna överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet.

Försäkrad, för vilken för visst år fastställts pensionsgrundande inkomst på grundval av inkomst av annat förvärvsarbete, skall för nämnda år erlægga tilläggspensionsavgift å den pensionsgrundande inkomsten, i vad denna härrör från inkomst av annat förvärvsarbete.

Avgift erlägges icke för inkomst, som avses i 11 kap. 3 § första stycket d).

4 a §

Avgift till folkpensioneringen enligt 1 eller 3 § skall utgå med tre och tre tiondels procent av det belopp, på vilket avgiften skall beräknas. I fråga om sådan arbetstagare hos redare som avses i 1 § första stycket förordningen (1958:295) om sjömansskatt beräknas dock avgiften efter den lägre procentsats som Konungen fastställer med motsvarande tillämpning av 4 § andra stycket. Avgifterna tillförs staten.

8 §

Angående finansiering av folkpensioneringen förordnar Konungen med riksdagen.

Förutom genom avgifter enligt 1 och 3 §§ bestridas kostnaderna för folkpensioneringen av statsmedel, om ej annat särskilt föreskrivits.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*10 §⁵

Om debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifter enligt 2 § stadgas i uppbördsförordningen.

Om debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifter *och avgifter till folkpensioneringen* enligt 2 och 3 §§ stadgas i uppbördsförordningen.

Allmän försäkringskassa äger i den ordning Konungen bestämmer av statsverket uppbära hela beloppet av de sjukförsäkringsavgifter, som vid debitering av slutlig skatt debiterats för kassans räkning.

Har försäkrad, som är pliktig att erlægga sjukförsäkringsavgift, avlidit skall 75 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) äga motsvarande tillämpning beträffande befrielse från skyldighet att erlægga sådan avgift.

Har försäkrad, som är pliktig att erlægga sjukförsäkringsavgift *enligt 2 § eller avgift till folkpensioneringen enligt 3 §*, avlidit skall 75 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) äga motsvarande tillämpning beträffande befrielse från skyldighet att erlægga sådan avgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974, då lagen (1962:398) om finansiering av folkpensioneringen upphör att gälla. Sistnämnda lag äger dock alltså tillämpning i fråga om påföring av folkpensionsavgift på grund av taxering år 1974 eller tidigare år eller eftertaxering för år 1974 eller tidigare år.

De nya bestämmelserna i 18 kap. 20 § skall icke äga tillämpning i fråga om beslut som avses i punkt 5 av övergångsbestämmelserna till lagen (1973:473) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

Härigenom förordnas i fråga om lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,

dels att nuvarande 14 § skall betecknas 17 §,

dels att i lagen skall införas tre nya paragrafer, 14, 15 och 16 §§, av nedan angivna lydelse.

⁵Senaste lydelse 1972:84.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

14 §

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna lag, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

Kommun skall för varje år bestrida kostnaden för kommunala bostadstillägg, vilka under året utbetalats för pensionsberättigade som äro mantalsskrivna i kommunen.

15 §

Riksförsäkringsverket uträknar varje kommuns kostnad för kommunala bostadstillägg. Länsstyrelsen ombesörjer uppbörd av belopp som kommun skall erlägga.

16 §

Belopp som kommun skall erlägga för visst år avräknas mot det förskott på kommunalskatt, som kommunen närmast följande år äger uppbära enligt 72 § kommunallagen (1953:753) eller, i fråga om Stockholms kommun, enligt 76 § kommunallagen för Stockholm (1957:50), med en sjättedel vid varje utbetalningstillfälle. Avräkning i januari och mars månader får dock ske med belopp som riksförsäkringsverket bestämmer på grund av en preliminär beräkning. Om belopp som avräknats i januari eller mars månad, icke motsvarar en sjättedel av statsverkets fordran hos kommunen, skall härav betingad jämkning ske av det belopp som avräknas i maj månad.

Riksförsäkringsverket lämnar riksrevisionsverket, länsstyrelserna och kommunerna uppgift om belopp som skola avräknas.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

De närmare föreskrifter som finnas erforderliga för tillämpningen av denna lag, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riks försäkringsverket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974.

3 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.

Härigenom förordnas, att 2 och 4 §§ förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²

I denna förordning förstås med
arbetsgivaravgift: summan av arbetsgivarens avgifter enligt 1 § första stycket;

avgiftsunderlag: belopp vara avgift, som avses i 1 § första stycket, skall beräknas för arbetsgivaren;

utgiftsår: det kalenderår för vilket avgiftsunderlag skall bestämmas.

Såvitt gäller beräkning av avgiftsunderlag för avgift till sjukförsäkringen och försäkringen för tilläggspension, för lönegarantiavgift samt för arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet skall med lön enligt denna förordning förstås jämväl sådan ersättning, som enligt 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten eller 11 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:

Såvitt gäller beräkning av avgiftsunderlag för avgift till sjukförsäkringen, *folkpensioneringen* och försäkringen för tilläggspension, för lönegarantiavgift samt för arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet skall med lön enligt denna förordning förstås jämväl sådan ersättning, som enligt 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten eller 11 kap. 2 § andra

¹Förordningen omtryckt 1962:396. Senaste lydelse av rubriken 1962:396.

²Senaste lydelse 1973:373.

Nuvarande lydelse

381) om allmän försäkring anses såsom inkomst av anställning.

Föreslagen lydelse

stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring anses såsom inkomst av anställning.

4 §³

Vid bestämmande av avgiftsunderlag skall utöver vad som framgår av de i 1 § angivna författningarna *samt förordningen angående redares avgifter i vissa fall enligt lagen om allmän försäkring* gälla följande.

Vid bestämmande av avgiftsunderlag skall utöver vad som framgår av de i 1 § angivna författningarna gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost eller bostad skall uppskattas efter regler, som fastställas av riksförsäkringsverket. Vad angår dylika förmåner åt arbetstagare, som avses i 1 § första stycket förordningen om sjömansskatt, skall dock värdet beräknas efter de grunder, enligt vilka motsvarande naturaförmåner till ombordanställt manskap som erlagt sjömansskatt värderas vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Avdrag för kostnader, som arbetstagare haft att av sin lön bestrida i anställningen, må göras i den mån riksförsäkringsverket så medgiver. Sådant medgivande må lämnas endast om kostnaderna beräknas uppgå till minst en tiondel av lönen samt må avse arbetstagare i viss verksamhet eller, efter framställning av arbetsgivare, viss eller vissa arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974.

4 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Häriigenom förordnas, att 35 § 1 mom., 46 § 2 mom. och 53 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

35 §

1 m o m.¹ Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet hänföres intäkt, som skattskyldig haft av annan förvärvskälla än förut nämnts och som ej heller härflutit av kapital.

³Senaste lydelse 1971:287.

¹Senaste lydelse 1970:162.

Nuvarande lydelse

Till intäkt av tillfällig förvärvs- verksamhet räknas även lotteri- vinst, som icke är frikallad från beskattning enligt 19 §, och be- lopp, vilket motsvarar restituerad, avkortad eller avskriven tilläggs- pensionsavgift, sjukförsäkringsav- gift eller allmän arbetsgivaravgift och med vilket avdrag enligt 46 § 2 mom. åtnjutits vid tidigare års taxering.

Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet räknas vidare i den omfattning som angives i 2—4 mom. vinst genom icke yrkesmässig avyttring (r e a l i s a t i o n s v i n s t).

46 §

2 m o m.² I hemortskommunen äger skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, därjämte njuta avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetal- ning, som icke får avdragas från inkomsten av särskild förvärvskälla, dock att avdrag icke må ske för vad som utgått till person, tillhörande givarens hushåll, och ej heller, där understödet icke utgjort skadestånd, för vad som utgått till annans undervisning eller uppfostran;

2) för d e l s sådan tilläggs- pensionsavgift, som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår varom fråga är, d e l s o c k avgift för pensions- försäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften under beskatt- ningsåret erlagts för försäkring, vilken äges av den skattskyldige själv eller, i förekommande fall, hans omyndiga barn;

3) för d e l s sådan sjukförsäkringsavgift enligt 19 kap. 2 § lagen om allmän försäkring, som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår varom fråga är, d e l s o c k premier och andra avgifter, som skattskyldig erlagt för försäkringar av följande slag, vilka ägas av honom

Föreslagen lydelse

Till intäkt av tillfällig förvärvs- verksamhet räknas även lotteri- vinst, som icke är frikallad från beskattning enligt 19 §, och be- lopp, vilket motsvarar restituerad, avkortad eller avskriven *socialför- säkringsavgift till folkpensione- ringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs- pensionsavgift, sjukförsäk- ringsavgift eller allmän arbetsgi- varavgift och med vilket avdrag enligt 46 § 2 mom. åtnjutits vid tidigare års taxering.

2) för d e l s sådan *socialför- säkringsavgift till folkpensione- ringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring* och tilläggs- pensionsavgift, som på- förts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår varom fråga är, d e l s o c k avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften under be- skattningsåret erlagts för försäk- ring, vilken äges av den skattskyl- dige själv eller, i förekommande fall, hans omyndiga barn;

²Senaste lydelse 1973:374.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn, nämligen kapitalförsäkring, arbetslöshetsförsäkring samt sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, därunder inbegripen avgift till sjukkasse för begravningshjälp, som ej avses i 33 § och som ej utgör sjukförsäkring enligt 2—4 kap. lagen om allmän försäkring;

4) för belopp som den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogat intyg eller annat skriftligt bevis utgivit under beskattningsåret för underhåll av sådant hans barn under 18 år som icke varit hemmavarande, dock högst med 1 500 kronor för varje barn;

5) för sådan avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår varom fråga är.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig erlagga sjömansskatt, skall avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, och underhållsbidrag, som i första stycket 4) här ovan sägs, åtnjutas allenast i den mån hänsyn vid beräkningen av sjömansskatt icke tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget.

Därest skattskyldig endast under en del av beskattningsåret varit här i riket bosatt, skall avdrag, som nu sagts, åtnjutas allenast i den mån det belöper å nämnda tid.

Avdrag för premier och andra avgifter, som avses i första stycket 3) här ovan och som ej utgöra sjukförsäkringsavgift enligt 19 kap. 2 § lagen om allmän försäkring, må ej för skattskyldig åtnjutas till högre belopp än 250 kronor; dock att, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, ifrågavarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst 500 kronor. Avdrag, som nu sagts, med högst 500 kronor må vidare åtnjutas om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställas änka, änking eller fränskild) och haft hemmavarande barn under 18 år.

Avdrag för avgift för pensionsförsäkring som äges av den skattskyldige får ej åtnjutas till högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från förvärvskällor, som äro skattepliktiga i hemortskommunen, och övriga avdrag enligt denna paragraf. Kan avdrag för avgift för pensionsförsäkring icke utnyttjas i hemortskommunen, må avdrag åtnjutas i annan kommun med belopp intill den där redovisade inkomsten, i förekommande fall efter andra avdrag enligt denna paragraf som åtnjutes vid taxeringen i kommunen. Vad som sålunda ej kunnat avdragas får den skattskyldige tillgodoföra sig genom avdrag senast vid taxering för sjätte beskattningsåret efter det år då avgiften erlades. Ej heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt denna paragraf åtnjutits.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

53 §

1 m o m.³ Skyldighet att erlagga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket
b o s a t t:

för all inkomst, som av honom här i riket eller å utländsk ort förvärvats; samt

för tid, under vilken han ej varit här i riket
b o s a t t:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket;

för pension och annan ersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring och lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring;

för annan härifrån uppburen, genom verksamhet här i riket förvärvat inkomst av tjänst;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse; samt

för belopp vilket motsvarar restituerad, avkortad eller avskriven tilläggspensionsavgift, sjukförsäkringsavgift eller allmän arbetsgivaravgift och med vilket avdrag enligt 46 § 2 mom. åtnjutits vid tidigare års taxeringar;

för belopp vilket motsvarar restituerad, avkortad eller avskriven socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, tilläggspensionsavgift, sjukförsäkringsavgift eller allmän arbetsgivaravgift och med vilket avdrag enligt 46 § 2 mom. åtnjutits vid tidigare års taxeringar;

b) staten:

för inkomst av jordbruksdomäner, skogar samt uthyrda eller med tomträtt eller vattenfallsrätt upplåtna fastigheter; samt

för inkomst av rörelse, som ej härflutit av bank- eller försäkringsrörelse eller av kommunikationsverk med tillhörande byggnader och anlägg-

³ Senaste lydelse 1973:505.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

ningar eller av industriell verksamhet, som huvudsakligen avser att tillgodose statens egna behov;

c) landsting, kommuner och andra menigheter ävensom hushållningssällskap med stadgar som fastställts av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar samt samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankomma på sammanslutningarna, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, skeppsfartens sekundärlånekassa, norrlandsfonden, statens utvecklingsfond, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m., allmänna försäkringskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, personalstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utgiva avgångsersättning till friställd arbetstagare ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, andra trossamfund än svenska kyrkan därest de utöva kyrklig verksamhet, sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrivs i vinstsyfte, barmhärtighetsinrättningar, stiftelser som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar eller att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom sådana föreningar vilka, utan att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen, huvudsakligen verka för ändamål av den i fråga om stiftelser här angivna art:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

f) svenska aktiebolag och sådana bolag, som enligt särskild författning äro skyldiga att avstå sin vinst, ekonomiska föreningar, samfund, stiftelser, understödsföreningar, som bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, verk, inrättningar och andra inländska juridiska personer, därunder inbegripna ägare av för gemensamt behov avsatta så kallade besparingsskogar, häradsallmänningar och andra likartade samfälligheter,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

som förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, samtliga i den mån de ej inbegripas under punkterna d) och e):

för all inkomst, som här i riket eller å utländsk ort förvärvats;

g) utländska bolag:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits; samt

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse;

h) allmänna pensionsfonden:

för all inkomst som härflyter av medel, som förvaltas av fjärde fondstyrelsen, samt i övrigt för inkomst av fastighet.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att stiftelse eller förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med stiftelse eller förening, som ovan i första stycket vid e) angives. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974.

5 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 4 § 1 mom. förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

1 m o m.¹ Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskriften i 22 §, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldiges inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att avdrag icke får göras för underskott i den mån hänsyn därtill tagits vid beräkning av sjömansskatt eller för underskott av rederi- eller luftfartsrö-

¹ Senaste lydelse 1973:27.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

relse i vidare mån än som följer av 46 § 1 mom. tredje-sjätte styckena kommunalskattelagen, samt att avdrag för realisationsförlust får göras endast från realisationsvinst eller lotterivinst;

sådan tilläggs-pensionsavgift och avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, i den mån avdrag icke åtnjutes enligt nästföljande stycke, samt, såvitt gäller annan skattskyldig än fysisk person, oskiftat dödsbo och familjestiftelse, allmän kommunalskatt, som påförts den skattskyldige under året näst före taxeringsåret.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, för tilläggs-pensionsavgifter och avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift samt för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring ävensom för underhåll åt ej hemmavarande barn under 18 år, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sågs.

Har sådan fusion mellan aktiebolag eller föreningar ägt rum, som i 28 § 3 mom. första eller andra stycket kommunalskattelagen avses, äger moderbolaget eller den övertagande föreningen åtnjuta avdrag för sådan dotterbolagets eller den överlåtande föreningens skatt, vilken enligt första stycket skulle hava varit avdragsgill för dotterbolaget eller den överlåtande föreningen. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning vid fusion mellan sparbanker enligt 78 § lagen den 3 juni 1955 om sparbanker samt

sådan *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs-pensionsavgift och avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, i den mån avdrag icke åtnjutes enligt nästföljande stycke, samt, såvitt gäller annan skattskyldig än fysisk person, oskiftat dödsbo och familjestiftelse, allmän kommunalskatt, som påförts den skattskyldige under året näst före taxeringsåret.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, för *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs-pensionsavgifter och avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift samt för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring ävensom för underhåll åt ej hemmavarande barn under 18 år, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sågs.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

då ett bankaktiebolags hela bankrörelse övertagits av ett annat bankbolag eller ett försäkringsbolags hela försäkringsbestånd övertagits av ett annat försäkringsbolag och det överlåtande bolaget avstår från att yrka avdraget i fråga.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974.

6 Förslag till**Lag om ändring i uppbördsförordningen (1953:272)**

Häriigenom förordnas, att 1 §, 2 § 4 mom., 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 12 och 25 §§ uppbördsförordningen (1953:272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 §**

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat anges, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, skogsvårdsavgifter, *folkpensionsavgifter enligt lagen om finansiering av folkpensioneringen*, tilläggspensionsavgifter enligt 19 kap. 3 § lagen om allmän försäkring, sjukförsäkringsavgifter enligt 19 kap. 2 § sistnämnda lag, sådana arbetsgivaravgifter enligt förordningen angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m., avgifter enligt förordningen om allmän arbetsgivaravgift och redareavgifter enligt lagen om redareavgift för sjöfolks pensionering vilka icke uppbäras av riksförsäkringsverket, avgift som avses i 116 a eller 116 c §

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat anges, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, skogsvårdsavgifter, *sådana socialförsäkringsavgifter till folkpensioneringen och tilläggspensionsavgifter som avses i 19 kap. 3 § lagen om allmän försäkring*, sjukförsäkringsavgifter enligt 19 kap. 2 § sistnämnda lag, sådana arbetsgivaravgifter enligt förordningen angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m., avgifter enligt förordningen om allmän arbetsgivaravgift och redareavgifter enligt lagen om redareavgift för sjöfolks pensionering vilka icke uppbäras av riksförsäkringsverket, avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringsför-

¹ Förordningen omtryckt 1972:75.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

taxeringsförordningen, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

ordningen, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Kungl. Maj:t må, om särskilda omständigheter därtill föranleda, föreskriva att i samband med uppbörden av skatt må uppbäras jämväl annan avgift än sådan som i första stycket sägs. Har dylik föreskrift meddelats skall, där icke annat angivits, vad i denna förordning stadgas angående skatt äga motsvarande tillämpning beträffande avgift som med föreskriften avses.

2 §

4 m o m. Skattereduktion åtnjutes

av ogift skattskyldig, som har hemmavarande barn under 18 år, och av gift skattskyldig, vars make saknar taxerad inkomst enligt förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt, med 1 800 kronor,

av gift skattskyldig, vars make har taxerad inkomst enligt nämnda förordning som understiger 4 500 kronor, med 40 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 4 500 kronor och den taxerade inkomsten.

Ha gifta skattskyldiga var för sig till statlig inkomstskatt taxerad inkomst, som understiger 4 500 kronor, åtnjutes skattereduktion endast av den som har den högsta taxerade inkomsten. Äro de taxerade inkomsterna lika stora, tillkommer skattereduktion den äldre av de skattskyldiga.

Skattereduktion enligt första stycket åtnjutes endast av skattskyldig, som varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. För gift skattskyldig gäller dessutom följande. För att skattereduktion skall få åtnjutas, skall maken ha varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. Avser makens bosättning här i riket större delen av beskattningsåret, sker skattereduktionen enligt första stycket. Avser makens bosättning här i riket endast en mindre del av beskattningsåret, åtnjuter den skattskyldige skattereduktion, om maken saknar taxerad inkomst enligt förordningen om statlig inkomstskatt, med 900 kronor, och om maken har taxerad inkomst enligt nämnda förordning som understiger 2 250 kronor, med 40 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 2 250 kronor och den taxerade inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första, andra och tredje styckena skall som taxerad inkomst anses även under beskattningsåret uppburen beskattningsbar inkomst enligt förordningen (1958:295) om sjömansskatt. Skattereduktion som tillkommer skattskyldig enligt nämnda bestämmelser skall minskas med en tolfedel för varje period om trettio dagar, för vilken den skattskyldige uppburit beskattningsbar inkomst som förut nämnts.

Nuvarande lydelse

Skattereduktion sker icke i fråga om statlig förmögenhetsskatt, tilläggs pensionsavgift, arbetsgivaravgift, allmän arbetsgivaravgift, redareavgift och förseningsavgift enligt 116 c § taxeringsförordningen samt annuitet å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseränta.

Bestämmelserna om skattereduktion iakttagas vid debitering av slutlig skatt, tillkommande skatt och preliminär B-skatt samt vid fastställande av preliminär A-skatt. Öretal som uppkommer vid beräkning av skattereduktion bortfaller.

Föreslagen lydelse

Skattereduktion sker icke i fråga om statlig förmögenhetsskatt, *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs pensionsavgift, arbetsgivaravgift, allmän arbetsgivaravgift, redareavgift och förseningsavgift enligt 116 c § taxeringsförordningen samt annuitet å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseränta.

3 §

1. m o m. I den omfattning nedan angives skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, *folkpensionsavgift*, tilläggs pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, kommunal inkomstskatt och landstingsmedel.

1. m o m. I den omfattning nedan angives skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, kommunal inkomstskatt och landstingsmedel.

4 §

1 m o m. Har lokal skattemyndighet ej annorledes förordnat, skall, då inkomst av tjänst hänför sig till arbetsanställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka eller då inkomsten eljest avser bestämd tidsperiod och uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, preliminär A-skatt utgå med belopp, som angivas i skattetabeller. Riksskatteverket fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

Skattetablerna skola för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka, eller den längre tid som riksskatteverket bestämmer, angiva därå

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

belöpande preliminär skatt. Tabellerna skola grundas på följande förutsättningar, nämligen

a t t inkomsten samt grundavdraget äro oförändrade under inkomståret,

a t t den skattskyldige icke kommer att taxeras för annan inkomst än som i tabellen anges, ej heller för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet,

a t t den skattskyldige icke har att erlagga tilläggspensionsavgift,

a t t den skattskyldige icke har att erlagga *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring eller tilläggspensionsavgift,*

a t t skattskyldig, som avses i 2 mom. första stycket 2) och 4) erhåller skattereduktion, samt

a t t vid taxering för inkomsten icke andra avdrag medgivas den skattskyldige än dels grundavdrag, och, såvitt gäller i 2 mom. första stycket 3) och 4) avsedd skattskyldig, avdrag enligt 46 § 3 mom. kommunalskattelagen.

12 §

I fråga om svensk medborgare, som tillhör svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst är bosatt utomlands, skall preliminär A-skatt avse endast statlig inkomstskatt *och folkpensionsavgift*, som belöper på inkomsten av tjänsten om icke lokal skattemyndighet föreskrivit annat.

I fråga om svensk medborgare, som tillhör svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst är bosatt utomlands, skall preliminär A-skatt avse endast statlig inkomstskatt, som belöper på inkomsten av tjänsten om icke lokal skattemyndighet föreskrivit annat.

25 §

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall iakttagas:

att folkpensionsavgift uträknas med tillämpning av 2 och 3 §§ lagen om finansiering av folkpensioneringen, därvid iakttages att sådan avgift icke påföres någon för inkomstår före det, under vil-

att socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen uträknas med tillämpning av 19 kap. 3 och 4 a §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring;

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

*ket han fyller sjutton år, eller
efter det under vilket han fyllt
sextiofem år;*

att tilläggspensionsavgift uträknas med tillämpning av den procentsats för avgiftsuttaget, som fastställts för inkomståret;

att sjukförsäkringsavgift påföres i enlighet med vad riksförsäkringsverket bestämmer för inkomståret;

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt och landstingsmedel uträknas med ledning av de belopp för skattekrona och skatteöre, som för inkomståret bestämts för utdebitering i beskattningsorten; dock må riksskatteverket, om särskilda omständigheter föreligga, förordna att utdebiteringen i hemortskommunen får läggas till grund vid debitering av preliminär B-skatt för fysisk person eller dödsbo även om beskattningsorten är en annan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974 och tillämpas första gången vid debitering av preliminär skatt för år 1974 och slutlig skatt på grund av 1975 års taxering. Äldre lydelse gäller fortfarande vid debitering av slutlig eller tillkommande skatt på grund av taxering år 1974 eller tidigare år eller eftertaxering för år 1974 eller tidigare år.

7 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom förordnas, att 4 § 2 mom. förordningen (1958:295) om sjömansskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

2 m o m.² Ersättning utgår årligen till kommun som icke tillhör landstingskommun med *sextiofem* procent, till annan kommun med *fjrtiofem* procent, till landstings-

2 m o m. Ersättning utgår årligen till kommun som icke tillhör landstingskommun med *sjuttiofem* procent, till annan kommun med *femtio* procent, till lands-

¹ Förordningen omtryckt 1970:933.

² Senaste lydelse 1972:570.

Nuvarande lydelse

kommun med *tjugo* procent och till allmän försäkringskassa med fem procent av den sjömansskatt, som under beskattningsåret erlagts av sjömän bosatta inom kommunen, landstingskommunen eller försäkringskassans verksamhetsområde. Vid bestämmande av ersättning till Göteborgs allmänna försäkringskassa toges hänsyn även till sjömansskatt som på grund av förordnande enligt 7 § 2 mom. erlagts av i försäkringskassan inskriven sjöman.

Ersättning, som ovan sagts, skall icke utgå till kommun, om beloppet icke uppgår till minst 500 kronor.

Föreslagen lydelse

tingskommun med *tjugofem* procent och till allmän försäkringskassa med fem procent av den sjömansskatt, som under beskattningsåret erlagts av sjömän bosatta inom kommunen, landstingskommunen eller försäkringskassans verksamhetsområde. Vid bestämmande av ersättning till Göteborgs allmänna försäkringskassa toges hänsyn även till sjömansskatt som på grund av förordnande enligt 7 § 2 mom. erlagts av i försäkringskassan inskriven sjöman.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974. Äldre lydelse gäller i fråga om sjömansskatt som redovisats för tid före ikraftträdandet.

Utskottet har inhämtat skatteutskottets yttrande över propositionen i vad den innehåller förslag om slopande av folkpensionsavgiften, ändringar i skatteförfattningarna och bemyndigande för Kungl. Maj:t att i enlighet med i propositionen angivna grunder upprätta och fastställa nya sjömansskattetabeller.

Motionerna

motionen 1973:2009 av herr Hermansson m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen med bifall i övrigt till propositionen 1973:144 måtte uttala

1. att storleken av de i propositionen föreslagna särskilda pensions-tilläggen beräknas efter 5 procent av gällande basbelopp, vilket för närvarande innebär 395 kr. för varje pensionstagare,

2. att den beräknade kostnaden för pensionstillägget i enlighet med vad som föreslås i propositionen tas upp under särskild anslagsrubrik i förslaget till tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1973/74;

motionen 1973:2061 av herr Bohman m. fl. (m) vari hemställs

1. att riksdagen måtte besluta, att socialförsäkringsavgiften endast skall erläggas på det belopp arbetsgivaren utbetalar som lön eller annan ersättning åt anställda i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen i övrigt ger Kungl. Maj:t till känna vad som i motionen anförts om befrielse från socialförsäkringsavgiften för små företag;

motionen 1973:2062 (jfr 1973:2061) av herr Bohman m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen måtte besluta att grundavdraget för ålders- och förtidspensionärer inom folkpensioneringen från och med 1975 års taxering skall ökas till 90 procent av basbeloppet för ensam pensionär och till 70 procent av basbeloppet för envar av pensionerade makar;

motionen 1973:2063 av herr Fälldin m. fl. (c) vari hemställs att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1973:144 beslutar,

1. att socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen inte skall påföras egenföretagare, fria yrkesutövare och andra som har inkomst av annat förvärsarbete än anställning,

2. att hos Kungl. Maj:t begära utredning angående införande av ett grundavdrag vid uttaget av socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen för mindre företag inom industri, jordbruk, hantverk, byggnadsverksamhet, handel och serviceverksamhet i enlighet med vad som anförts i motionen;

motionen 1973:2064 av herr Helén m. fl. (fp) vari hemställs att riksdagen

A. beslutar att befria egenföretagarna från den föreslagna socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen;

B. hos Kungl. Maj:t begär

1. en redovisning av de samlade effekterna för olika grupper av förslag från familjepolitiska kommittén, skatteutredningen, boendeutredningen, bostadsskattekommittén och bostadsfinansieringsutredningen samt förslag till mer samlade och varaktiga lösningar,

2. förslag till kompensation på lämpligt sätt till de ideella organisationerna för den extra ekonomiska belastning som orsakas dem genom den nya socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen;

C. uttalar att kommunerna skall ha kompensation till följd av det i propositionen framlagda förslaget;

D. ger Kungl. Maj:t till känna vad som i motionen i övrigt anförts;

motionen 1973:2065 (jfr 1973:2064) av herr Helén m. fl. (fp) vari hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om

1. tilläggsdirektiv till 1972 års skatteutredning avseende införandet av ett inflationsskydd i det direkta skattesystemet; samt

2. förtursbehandling inom 1972 års skatteutredning av frågan om lindrigare beskattning av pensionärernas extrainkomster;

motionen 1973:2066 av herr Nilsson i Agnäs m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1973:144 hos Kungl. Maj:t begär förslag till kompensation till de ideella organisationerna för den extra ekonomiska belastning som orsakas dem genom den nya socialförsäkringsavgiften;

motionen 1973:2067 av herr Nordgren m. fl. (m, fp) vari hemställs att riksdagen måtte besluta att medge ett generellt avdrag för egenföretagaren om 2 000 kronor på den nya socialförsäkringsavgiften, dock högst det för varje egenföretag faktiskt debiterade beloppet.

Utskottet har inhämtat skatteutskottets yttrande över motionerna 1973:2062 och 1973:2065.

Utskottets yttrande

Folkpensionsavgiftens borttagande m. m.

Frågan om skattesystemets framtida utformning är f. n. föremål för översyn inom 1972 års skatteutredning. Dess huvuduppgift är att bedöma de fördelningspolitiska aspekterna av skatte- och avgiftssystemet. Den skall också söka åstadkomma en lindring av marginaleffekten för inkomsttagare i mellaninkomstlägena och beakta behovet av skattesänkningar för inkomsttagare med lägre inkomster.

Förslaget i propositionen har tillkommit i syfte att – i avvaktan på den mera genomgripande omläggning av bl. a. den direkta beskattningen som kan väntas bli resultatet av skatteutredningens arbete – ge löntagarna en standardförbättring redan nästa år och innebär att folkpensionsavgiften slopas fr. o. m. inkomståret 1974. Det inkomstbortfall om 3,8 miljarder kr. som beräknas bli följden härav kompenseras genom en socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen som skall erläggas av samtliga arbetsgivare och egenföretagare. Denna har utformats i nära anslutning till de bestämmelser om socialförsäkringsavgifter som redan nu finns i lagen om allmän försäkring. Avgiften skall utgå med 3,3 %. Underlag för arbetsgivares avgift utgörs av löner i pengar och naturaförmåner i form av kost eller bostad. Härvid skall bortses från lön som inte uppgår till 500 kr. eller som överstiger 7,5 gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. För egenföretagare med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning – härmed förstås inkomst av här i riket bedriven rörelse och av här belägen jordbruksfastighet som brukas av den försäkrade samt ersättning för arbete för annans räkning i de fall då anställningsförhållande inte föreligger – bestäms avgiftsunderlaget med ledning av taxeringen till statlig inkomstskatt och med motsvarande begränsningar som gäller för arbetsgivarnas avgifter.

Avgiften skall erläggas på samma sätt som arbetsgivarnas avgift till sjukförsäkringen. Detta innebär i princip att avgiften debiteras på debetsedeln för slutlig skatt i de fall avgiften uppgår till högst 1 000 kr. per år och att i andra fall avgiften direktdebiteras genom riks-försäkringsverkets försorg. Arbetsgivares avgift blir avdragsgill vid taxeringen som en driftkostnad i förvärvskällorna jordbruksfastighet eller rörelse. Egenföretagares avgift får – i likhet med avgift till tilläggspensioneringen – dras av som allmänt avdrag vid taxeringen till såväl statlig som kommunal inkomstskatt.

Förslaget att slopa folkpensionsavgiften fr. o. m. beskattningsåret 1974 är – även med beaktande av den höjning av egenavgiften till sjukförsäkringen som beslutats av årets vårriksdag – ägnad att ge löntagarna en icke obetydlig standardförbättring under år 1974. Med hänsyn härtill och mot bakgrund av vad chefen för finansdepartementet i

propositionen 1973:165 anført om konjunkturutvecklingen under nästkommande år anser utskottet sig böra tillstyrka förslaget att folkpensionsavgiften slopas med verkan fr. o. m. den 1 januari 1974. Utskottet biträder också förslaget om införande av en särskild socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen.

I motionen 1973:2061 av herr Bohman m. fl. yrkas lagstiftning av innebörd att socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen endast skall utgå på belopp som arbetsgivare utbetalar som lön eller annan ersättning åt anställda och alltså inte på företagarens egna inkomster av rörelsen. Yrkanden av samma eller liknande innebörd återfinns i motionerna 1973:2063 av herr Fäldin m. fl., 1973:2064 av herr Helén m. fl. och 1973:2067 av herr Nordgren m. fl.

SlopanDET av folkpensionsavgiften är enligt förslaget generellt. Även egenföretagarna omfattas alltså av befrielsen. Den socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen som de skall erlägga är — med nuvarande basbelopp om 7 900 kr. — maximerad till 3,3 % av $(7,5 \times 7\,900 =) 59\,200$ kr. eller till ca 1 950 kr. Socialförsäkringsavgiften skall, som tidigare nämnts — i motsats till folkpensionsavgiften — vara avdragsgill vid taxeringen och kommer därför i allmänhet inte att innebära en större belastning för egenföretagaren än denna avgift. Utskottet vill särskilt understryka att chefen för finansdepartementet förutsatt att förslaget i propositionen beaktas i samband med nästa års avtalsrörelse. Det kan därför, och mot bakgrund av uttalanden som gjorts av representanter för löntagarorganisationerna förutsättas att även löntagarna, i vart fall indirekt, i någon mån kommer att få bidra till kostnaderna för folkpensionsavgiftens borttagande. Även andra rättviseskäl talar enligt utskottets mening mot en generell befrielse för egenföretagarna från avgiftsskyldighet. En sådan åtgärd skulle nämligen i många fall innebära att avgift skulle utgå på en rörelseidkares inkomster om rörelsen bedrevs som aktiebolag men inte om den drevs som handelsbolag eller enskild firma.

Utskottet vill också erinra om att avgiftsunderlaget för år 1974, avseende egenföretagares inkomster, i propositionen beräknats till sex miljarder kr. En befrielse från avgiftsplikt för dessa inkomster skulle alltså innebära ett icke oväsentligt inkomstbortfall för staten och därmed strida mot syftet med avgiften.

Utskottet anser således att det inte föreligger skäl att ge egenföretagarna en särställning i avgiftshänseende. Härav följer att utskottet inte heller kan biträda de förslag i motionerna 1973:2061 och 1973:2063 som går ut på att socialförsäkringsavgift skall belasta endast en del av företagets totala lönekostnader. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionerna 1973:2061, 1973:2063, 1973:2067 och motionen 1973:2064, sistnämnda motion i vad den innehåller yrkande om befrielse från avgiftsplikt för egenföretagare.

Sistnämnda motion innehåller också yrkanden av innehåll att ideella organisationer och kommuner skall erhålla kompensation för den extra ekonomiska belastning som den nya socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen innebär.

sioneringen innebär. Även i motionen 1973:2066 av herr Nilsson i Agnäs m. fl. yrkas förslag om kompensation till de ideella organisationerna.

Vad först angår spørsmålet om kompensation till kommunerna vill utskottet erinra om att de frågor som sammanhänger med de föreslagna åtgärdernas effekter på den kommunala ekonomin enligt uttalande i propositionen närmare skall diskuteras med kommunförbunden sedan avtalsförhandlingarna slutförts. Kungl. Maj:t har alltså redan uppmärksamheten riktad på den i motionen aktualiserade frågan, och något riksdagsuttalande av innebörd att kommunerna skall ha kompensation för socialförsäkringsavgiften torde därför inte vara erforderligt.

I fråga om sådan kompensation till de ideella organisationerna vill utskottet hänvisa till att riksdagen i samband med höjning år 1972 av den allmänna arbetsgivaravgiften från två till fyra procent uttalade (jfr SkU 1972:32) att den framtida utvecklingen fick utvisa om speciella åtgärder erfordrades för att minska verkningarna av denna höjning för bl. a. de ideella organisationerna. Med anledning av motioner i ämnet till årets riksdag har riksdagen (jfr SkU 1973:24) vidhållit denna uppfattning.

Med hänsyn härtill och till att frågan om de ideella organisationernas beskattning f. n. är föremål för prövning inom föreningsskatteutredningen anser utskottet att ett ställningstagande till den nu berörda frågan tills vidare bör anstå. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionen 1973:2064 även i denna del och till motionen 1973:2066.

Pensionstillägget

I propositionen föreslås -- i syfte att tillförsäkra även folkpensionärerna en standardförbättring -- ett särskilt pensionstillägg för 1974 utöver vad som följer av redan fattade beslut om standard- och indexhöjningar av folkpensionerna. Förslaget skall enligt uttalande av chefen för socialdepartementet ses mot bakgrund av riksdagens uttalande under årets vårsession (SfU 1973:2) om en så snabb standardförbättring som möjligt för dagens folkpensionärer. Tillägget skall utgå till alla som vid ingången av år 1974 eller senare under detta år blir berättigade till folkpension i form av ålders-, förtids- eller änkepension eller till hustrutillägg. Helt tillägg skall utgå till alla som vid årets ingång är folkpensionsberättigade och motsvara 3 % av basbeloppet för januari 1974. För dem som blir berättigade till pension eller hustrutillägg senare under detta år skall pensionstillägget utgå i förhållande till det antal månader som återstår av året, då vederbörande börjar uppbära pension.

I motionen 1973:2009 av herr Hermansson m. fl. yrkas att pensions-tillägget skall beräknas efter fem procent av nu gällande basbelopp eller till 395 kr. för varje pensionstagare och att den härav föranledda merkostnaden, i motionen uppskattad till 240 milj. kr., i likhet med vad som föreslås i propositionen i fråga om pensionstillägget tas upp under särskild anslagsrubrik i förslaget till tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1973/74.

Utskottet vill med anledning av detta yrkande erinra om att

pensionstillägget skall utgå med samma belopp till alla folkpensionärer oberoende av den ordinarie pensionens storlek. Någon reduktion skall alltså inte ske vare sig för den som har ATP eller för den som har statlig personalpension, och tillägget påverkar inte heller storleken av det kommunala bostadstillägget. Av uttalande i propositionen framgår att pensionstillägget i praktiken blir skattefritt för alla pensionärer som är berättigade till avdrag för nedsatt skatteförmåga och att tillägget inte kommer att påverka skatten så länge den sammanlagda inkomsten understiger ca 26 000 kr. för ensamstående pensionär och ca 36 000 kr. för pensionärspär.

På grund härav och då det särskilda pensionstillägget, i förening med tidigare beslutat pensionstillskott, innebär att pensionärer utan eller med endast låg ATP under 1974 får en sammanlagd standardförbättring om – vid nuvarande basbelopp – 474 kr. för ensamstående och 948 kr. för makar är utskottet inte berett medverka till den höjning av pensions-tillägget som föreslås i motionen 1973:2009.

Folkpensionärernas beskattning och indexreglering av skattesystemet

I motionen 1973:2062 av herr Bohman m. fl. yrkas att grundavdraget för ålders- och förtidspensionärer inom folkpensioneringen fr. o. m. 1975 års taxering höjs till 90 % av basbeloppet för ensamstående och till 70 % av samma belopp för envar av två makar. Motionen 1973:2065 av herr Helén m. fl. innehåller yrkanden om förtursbehandling inom 1972 års skatteutredning av frågan om lindrigare beskattning av pensionärernas extrainkomster och om tilläggsdirektiv till samma utredning av innebörd att ett särskilt inflationsskydd införs i det direkta skattesystemet.

Socialförsäkringsutskottet har inhämtat yttrande över motionerna från skatteutskottet. Av yttrandet, som är fogat som bilaga till detta betänkande, framgår bl. a. att frågan om folkpensionärernas beskattning kommer att behandlas med förtur av 1972 års skatteutredning. Socialförsäkringsutskottet har – med hänvisning till skatteutredningens arbete – nyligen avstyrkt bifall till motionsyrkanden om bl. a. införande av mildare regler för avtrappning av det kommunala bostadstillägget för folkpensionärer med extrainkomster. Med hänsyn härtill och till vad skatteutskottet anför i fråga om folkpensionärers rätt till avdrag för nedsatt skatteförmåga är utskottet inte berett att medverka till omedelbara ändringar i de regler som gäller beskattningen av folkpensionärer. Det i motionen 1973:2065 framförda yrkandet om förtursbehandling av frågan om beskattningen av pensionärers extrainkomster är – som framgår av det föregående – redan tillgodosett.

Frågan om indexreglering av det direkta skattesystemet har – som likaledes framgår av skatteutskottets yttrande – vid upprepade tillfällen prövats av riksdagen. De skäl som därvid åberopats mot att införa ett automatiskt inflationsskydd vid beskattningen äger enligt socialförsäkringsutskottets mening alltså giltighet.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna 1973:2062 och 1973:2065.

Övriga yrkanden

I motionen 1973:2064 av herr Helén m. fl. yrkas att riksdagen skall begära redovisning av de samlade effekterna för olika grupper skattskyldiga av de förslag som redan lagts eller kommer att framläggas av familjepolitiska kommittén, skatteutredningen, boendeutredningen, bostadsskattekommittén och bostadsfinansieringsutredningen samt förslag till mer samlade och varaktiga lösningar. Motionärerna vill också att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anförts i fråga om den faktiska sambeskattningen, om översyn av skattereglerna för inkomsttagare med särskilt låga inkomster, om införande av hemmamakebidrag, om samordning av skatte- och bidragsregler, om finansieringen av framtida pensionsreformer och om önskvärldheten av att den kommande avtalsrörelsen föregåtts av en stabiliseringspolitisk konferens.

De frågor gällande skatte- och bidragsregler som tas upp i motionen är alla av den arten att de kommer att behandlas, direkt eller indirekt, av 1972 års skatteutredning. Något särskilt tillkännagivande i dessa frågor är enligt utskottets mening därför inte erforderligt.

Motionskrav på sammankallande av en stabiliseringspolitisk konferens och inrättande av ett ekonomiskt socialt råd avvisades av riksdagen på förslag av finansutskottet vid årets vårsession. Finansutskottet framhöll därvid bl. a. (FiU 1973:1) att huvudorganisationerna på den svenska arbetsmarknaden torde ha mycket god kännedom om hur lönekrav på skilda nivåer påverkar företagsvinster, konkurrenskraft och prisutveckling och att statliga myndigheter och organ ställde material till förfogande för en sådan bedömning. Det fanns enligt utskottets mening därför inte anledning att formalisera arbetet inför och under förhandlingarna på det sätt motionärerna avsåg. Socialförsäkringsutskottet anser att riksdagen bör vidhålla sin tidigare uppfattning. Inte heller anser utskottet att riksdagen har anledning begära en särskild redovisning av de samlade effekterna i skilda hänseenden av olika utredningsuppdrag, i all synnerhet som flertalet av de i motionen avsedda utredningarna ännu långt ifrån slutfört sitt arbete. På grund av det anförda, och då det enligt utskottets uppfattning bör ankomma på pensionsålderskommittén att pröva frågan om finansieringen av de pensionsreformer kommittén kan komma att föreslå, avstyrker utskottet också bifall till nu nämnda yrkanden i motionen 1973:2064.

De delar av propositionen som i det föregående inte upptagits till särskild behandling har, liksom de föreslagna författningsändringarna, inte givit anledning till erinran.

Utskottets hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet att riksdagen

- A. med bifall till propositionen 1973:144 och med avslag på följande motioner, nämligen 1973:2061, 1973:2063 och

- 1973:2064, samtliga i vad de innehåller yrkanden av innebörd att egenföretagares inkomster befrias från socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen, samt motionen 1973:2067 antar de vid propositionen följande förslagen till
1. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
 2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
 3. förordning om ändring i förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
 4. lag om ändring i uppbördsförordningen (1952:272);
- B. antar de vid propositionen följande förslagen till
1. lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
 2. lag om ändring i förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.,
 3. förordning om ändring i förordningen (1958:295) om sjömansskatt;
- C. godkänner de grunder för nya sjömansskatttabeller som angivits i propositionen och bemyndigar Kungl. Maj:t att i enlighet med dessa grunder upprätta och fastställa nya sjömansskatttabeller att gälla fr. o. m. den 1 januari 1974;
- D. med bifall till propositionen och med avslag på motionen 1973:2009 i motsvarande del godkänner de i propositionen förordade grunderna för särskilt pensionstillägg till folkpensionärer för år 1974;
- E. med bifall till propositionen och med avslag på motionen 1973:2009 i motsvarande del till *Särskilt pensionstillägg till folkpensionärer* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1973/74 under femte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 350 000 000 kr.;
- F. *beträffande underlag för beräkning av socialförsäkringsavgiften i vissa fall* avslår
1. motionen 1973:2061 i motsvarande del,
 2. motionen 1973:2063 i motsvarande del;
- G. *beträffande kompensation till ideella organisationer* avslår
1. motionen 1973:2064 i motsvarande del,
 2. motionen 1973:2066;
- H. *beträffande kompensation till kommunerna* avslår motionen 1973:2064 i motsvarande del;
- J. *beträffande folkpensionärernas beskattning* avslår
1. motionen 1973:2062,
 2. motionen 1973:2065 i motsvarande del;
- K. *beträffande införande av inflationsskydd i det direkta skattesystemet* avslår motionen 1973:2065 i motsvarande del;
- L. *beträffande förslag om samlad redovisning av olika utredningsförslag m. m.* avslår motionen 1973:2064 i motsvarande delar.

Stockholm den 22 november 1973

På socialförsäkringsutskottets vägnar

TORSTEN FREDRIKSSON

Närvarande: herrar Fredriksson (s), Lundberg (s), Jonsson i Mora (fp), Ringaby (m), Karlsson i Ronneby (s), Magnusson i Nennesholm (c), Persson i Stockholm (s), Mundebo (fp), fru Håvik (s), fröken Pehrsson (c), herrar Marcusson (s), Olsson i Stockholm (vpk), Andersson i Knäred (c), Lindström (s) och Andersson i Ljung (m).

Reservationer

vid punkten A

1. av herrar Jonsson i Mora (fp), Ringaby (m), Magnusson i Nennesholm (c), Mundebo (fp), fröken Pehrsson (c), herrar Andersson i Knäred (c) och Andersson i Ljung (m), vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 25 med "Slopandet av" och slutar i näst sista stycket på samma sida med "i avgiftshänseende" bort ha följande lydelse:

Enligt förslaget i propositionen skall socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen erläggas också på inkomst av annat förvärvsarbete än anställning. Detta innebär att egenföretagare, fria yrkesutövare och andra inte kommer att få en skattesänkning av samma storleksordning som flertalet löntagare. Dessa grupper har under senare år inte kunnat öka sina inkomster i samma takt som olika arbetsgivaravgifter höjts. Enligt förslaget i propositionen slipper de visserligen betala folkpensionsavgiften men de måste i stället till folkpensioneringen erlägga en avgift om 3,3 %, som beräknas på ett avgiftsunderlag, vars maximum redan nu ligger vid närmare 60 000 kr. och som kommer att stiga i takt med basbeloppshöjningarna. Utskottet anser det från rättvisesynpunkt otillfredsställande att egenföretagarna inte skall få del av samma standardförbättring som andra grupper i samhället och anser sig därför böra biträda förslaget att socialförsäkringsavgift inte skall beräknas på egenföretagares egen inkomst.

Förslag till erforderliga författningsändringar bör föreläggas 1974 års riksdag.

dels att utskottet under A bort hemställa

- a) att riksdagen med anledning av motionerna 1973:2061, 1973:2063, 1973:2064 och 1973:2067 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till 1974 års riksdag av innebörd att egenföretagares inkomster befrias från socialförsäkringsavgift,
- b) att riksdagen med avslag på samtliga under a) upptagna motioner i den mån de inte kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt antar de vid propositionen fogade förslagen till
 1. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
 2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),

3. förordning om ändring i förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
4. lag om ändring i uppbördsförordningen (1952:272).

vid punkterna D och E (*pensionstillägget*)

2. av herr Olsson i Stockholm (vpk) som ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar nederst på s. 26 med "Utskottet vill" och slutar på s. 27 med "motionen 1973:2009" bort ha följande lydelse:

På förslag av socialförsäkringsutskottet i dess betänkande 1973:2 uttalade riksdagen vid årets vårsession att man så snabbt som möjligt borde söka åstadkomma förbättringar i olika avseenden för dagens folkpensionärer.

Förslaget i propositionen innebär att folkpensionärerna erhåller ett engångsbelopp i form av ett pensionstillägg om högst 237 kr. Enligt utskottets mening är detta belopp — mot bakgrund av riksdagens tidigare uttalande och i jämförelse med den skattelindring om 1 500 kr. om året som genom förslaget kommer många skattskyldiga, däribland samtliga höginkomsttagare, till del — alltför knappt tilltaget. Förbättringen för folkpensionärerna bör i första hand åstadkommas på längre sikt genom en höjning av pensionstillskotten och genom andra standardförbättringar. I avvaktan på att förslag om sådana förbättringar kan föreläggas riksdagen anser utskottet sig böra tillstyrka bifall till motionen 1973:2009. Härigenom kommer pensionstillägget att uppgå till 395 kr. för varje pensionär.

dels att utskottet bort hemställa

under D

att riksdagen med bifall till motionen 1973:2009 i motsvarande del och med anledning av propositionen 1973:144 uttalar att särskilt pensionstillägg bör utgå med 395 kr. för varje pensionär; samt

under E

att riksdagen med bifall till motionen 1973:2009 i motsvarande del och med anledning av propositionen 1973:144 till Särskilt pensionstillägg till folkpensionärer på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1973/74 under femte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 590 000 000 kr.

vid punkten F (*underlag för beräkning av socialförsäkringsavgiften i vissa fall*)

3. av herrar Jonsson i Mora (fp), Ringaby (m), Magnusson i Nennesholm (c), Mundebo (fp), fröken Pehrsson (c), herrar Andersson i Knäred (c) och Andersson i Ljung (m), vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande i näst sista stycket på s. 25 som börjar med "Härav följer" och slutar med "för egenföretagare" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående ansett sig böra förorda att egenföretagarna befrias från socialförsäkringsavgift för egna inkomster. Med tanke på den ofta pressade lönsamhetssituationen för de mindre företagen och de negativa verkningarna den nya avgiften kan få, särskilt på arbetskraftsintensiva sådana företag, anser utskottet att man bör pröva möjligheterna för dessa företag att vid beräkning av socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen göra avdrag med visst belopp. Detta bör beräknas så att det motsvarar årslönen för ett visst antal anställda i företaget.

dels att utskottet under F bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1973:2063 i motsvarande del och med anledning av motionen 1973:2061 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning av frågan om särskilt grundavdrag vid beräkning av avgiftsunderlag för mindre företag inom industri, jordbruk, hantverk, byggnadsverksamhet, handel och serviceverksamhet i enlighet med vad som anförts i motionen 1973:2063.

vid punkten G (*kompensation till de ideella organisationerna*)

4. av herrar Jonsson i Mora (fp), Ringaby (m), Magnusson i Nennesholm (c), Mundebo (fp), fröken Pehrsson (c), herrar Andersson i Knäred (c) och Andersson i Ljung (m), vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "I fråga" och slutar med "motionen 1973:2066" bort ha följande lydelse:

De ideella organisationerna utför en från hela samhällets synpunkt mycket värdefull insats. Det är därför en viktig samhällsuppgift att se till, att de ekonomiska förutsättningarna att bedriva en allsidig och omfattande ideell verksamhet på allt sätt underlättas. De under senare år genomförda ändringarna i skattesystemet, med bl. a. höjning av den allmänna arbetsgivaravgiften till fyra procent, har medfört avsevärt försämrade förhållanden för samfunden och för andra ideella organisationer. Införandet av en särskild socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen innebär en ytterligare belastning för trossamfund, idrotts- och nykterhetsrörelser m. fl. om i runt tal sex milj. kr. Enligt utskottets mening är det angeläget att de ideella organisationerna kompenseras för den nya socialförsäkringsavgiften. Såväl en höjning av statsbidragen som reformer på beskattningens område bör därvid kunna komma i fråga.

dels att utskottet under G bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1973:2064 i denna del och till motionen 1973:2066 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag av innebörd att de ideella organisationerna erhåller kompensation för den extra ekonomiska belastning som socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen innebär.

vid punkten H (*kompensation till kommunerna*)

5. av herrar Jonsson i Mora (fp), Magnusson i Nennesholm (c), Mundebo (fp), fröken Pehrsson (c) och herr Andersson i Knäred (c), vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "Vad först" och slutar med "vara erforderligt" bort ha följande lydelse:

Den föreslagna socialförsäkringsavgiftens inverkan på landsting och primärkommuners ekonomi är inte redovisad i propositionen. Häri konstateras endast att frågor som sammanhänger med åtgärdernas effekter på den kommunala ekonomin närmare skall diskuteras med kommunförbunden sedan avtalsförhandlingarna slutförts. Kostnadsökningarna för kommunerna kan antas bli betydande. Enligt utskottets uppfattning måste en förutsättning för reformens genomförande vara att staten inte övervällrar kostnader på kommunerna så att kommunalskatten måste höjas. Utskottet, som anser att kommunerna bör ha kompensation för den ekonomiska belastning som socialförsäkringsavgiften innebär, biträder alltså motionen 1973:2064 i denna del.

dels att utskottet under H bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1973:2064 i motsvarande del uttalar att kommunerna skall ha kompensation för den extra ekonomiska belastning de åsamkas till följd av det i propositionen framlagda förslaget om socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen.

vid punkten J (*folkpensionärernas beskattning*)

6. av herrar Ringaby (m) och Andersson i Ljung (m) vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 27 som börjar med "Socialförsäkringsutskottet har" och slutar med "redan tillgodosett." bort ha följande lydelse:

Ett borttagande av folkpensionsavgiften innebär en skattelindring för skattebetalarna i de aktiva åldrarna med ett belopp av 1 500 kr. om året vid cirka 35 000 kr. årsinkomst. Pensionärerna erhåller emellertid i propositionen inte någon annan standardförbättring än ett engångsbelopp i form av ett pensionstillägg om — vid nuvarande basbelopp — högst 237 kr. Det torde knappast kunna bestridas att folkpensionen, även för den som har små anspråk på konsumtionsstandard, utgör en helt otillräcklig inkomst. Folkpensionärernas möjligheter att förbättra sin standard genom att skaffa sig extrainkomster vid sidan av folkpensionen är starkt begränsade. Nuvarande bestämmelser om avtrappning av kommunalt bostadstillägg i förening med progressionen vid beskattningen medför nämligen att nettobehållningen av folkpensionärers extrainkomster i många fall blir utomordentligt ringa.

Utskottet anser det från rättvisesynpunkt angeläget att även folkpensionärerna får en standardförbättring som i någon mån motsvarar den skattelindring som enligt förslaget i propositionen kommer andra

medborgare till del och ställer sig alltså bakom motionärernas förslag, som i praktiken innebär att folkpensionen blir skattefri. Förslag till erforderliga författningsändringar bör föreläggas våriksdagen.

dels att utskottet under J bort hemställa

att riksdagen i anledning av motionen 1973:2062 och med avslag på motionen 1973:2065 i motsvarande del i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till 1974 års riksdag om sådan ändring av 48 § 2 och 3 mom. kommunalskattelagen att grundavdraget för ålders- och förtidspensionärer inom folkpensioneringen höjs till 90 % av basbeloppet för ensamstående pensionär och till 70 % av samma basbelopp för envar av pensionerade makar.

vid punkten K (*införande av inflationsskydd i det direkta skattesystemet*)

7. av herrar Jonsson i Mora (fp), Ringaby (m), Magnusson i Nennesholm (c), Mundebo (fp), fröken Pehrsson (c), herrar Andersson i Knäred (c) och Andersson i Ljung (m), vilka ansett

dels att de två sista styckena på s. 27 bort ersättas med text av följande lydelse:

En inflationistisk utveckling av samhällsekonomin leder till att skattesystemet för de flesta inkomstagare får andra verkningar än som avsetts. Möjligheterna för stora grupper inkomstagare att nå den eftersträfvade höjningen av levnadsstandarden motverkas.

Inflationen måste i första hand bekämpas med målmedvetna ekonomisk-politiska åtgärder. Men det är ändå motiverat att införa ett inflationsskydd i skattesystemet, så att inflationens automatiskt skattehöjande effekt motverkas. Riksdagens beslut om skatteuttagets fördelning får inte åsidosättas genom inflationsutvecklingen. Detta är särskilt väsentligt för låg- och mellaninkomstgrupperna. Det är enligt utskottets mening anmärkningsvärt att 1972 års skatteutredning i direktiven förbjöds att undersöka frågan om ett inflationsskydd i det direkta skattesystemet. Denna ovilja att ens utreda en fråga av väsentlig betydelse för stora löntagargrupper är svårförklarlig.

dels att utskottet under K bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1973:2065 i motsvarande del i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att 1972 års skatteutredning genom tilläggsdirektiv erhåller uppdrag att pröva frågan om införande av ett inflationsskydd i det direkta skattesystemet.

vid punkten L (*förslag om samlad redovisning av effekten av olika utredningsförslag m. m.*)

8. av herrar Jonsson i Mora (fp) och Mundebo (fp), vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 28 som börjar med "De

frågor" och slutar med "motionen 1973:2064" bort ha följande lydelse:

Under de senaste åren har riksdagen förelagts förslag om ändringar i den direkta beskattningen, vilka alla mer eller mindre haft karaktären av provisorier. Det förslag till standardförbättring för löntagarna som den förevarande propositionen innehåller avser i första hand år 1974 och innebär alltså också det en mycket kortsiktig lösning. Svårigheten att genom bruttolöneökningar höja de skattskyldigas köpkraft kommer att bestå, och marginaleffekten i de inkomstnivåer som ligger över den gräns där högsta folkpensionsavgift hittills erlagts kommer att vara minst lika hård som nu. Marginalskatteproblemen kommer alltså att kvarstå och detsamma gäller i fråga om andra betydelsefulla skattefrågor. Utskottet tänker härvidlag bl. a. på den faktiska sambeskattningen, beskattningen av inkomsttagare med särskilt låga inkomster och samordningen av skatte- och bidragsregler.

Enligt utskottets mening skulle det vara till utomordentlig fördel – inte minst inom skatte- och bidragspolitiken – om man kunde enas om mer samlade och varaktiga lösningar. En förutsättning härför är emellertid att man i större omfattning än hittills söker analysera vilka effekter – i ekonomiskt och andra hänseenden – förslag från olika utredningar har eller kan väntas få för skilda samhällsgrupper. Det är utskottets uppfattning att bedömningen av frågan om en viss reform bör genomföras eller ej f. n. alltför mycket sker med utgångspunkt i en utrednings förslag och utan att tillräcklig hänsyn tas till resultatet av det utredningsarbete som slutförts eller pågår på andra eller närliggande områden.

Utskottet anser således – i likhet med motionärerna i motionen 1973:2064 – att riksdagen bör erhålla en redovisning av de samlade effekterna för olika grupper av de förslag som lagts eller kommer att framläggas av familjepolitiska kommittén, skatteutredningen, boendeutredningen, bostadsskattekommittén och bostadsfinansieringsutredningen samt föreläggas förslag till mer varaktiga lösningar.

I propositionen har chefen för socialdepartementet uttalat att finansieringen av de pensionsreformer som pensionsålderskommittén kommer att föreslå torde få ske genom en utbyggnad av arbetsgivarnas socialförsäkringsavgift. Enligt utskottets mening bör man, med hänsyn inte minst till de mycket betydande socialförsäkringsavgifter som arbetsgivarna numera pålagts, inte i förväg binda sig för en sådan finansieringsform.

dels att utskottet under L bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionen 1973:2064 i förevarande del ger Kungl. Maj:t till kännä vad utskottet anfört.

Bilaga

Skatteutskottets yttrande över vissa delar av propositionen 1973:144 om slopande av folkpensionsavgiften, m. m. och vissa i anledning därav väckta motioner.

Till socialförsäkringsutskottet

Genom beslut den 6 november 1973 har socialförsäkringsutskottet anhängit om skatteutskottets yttrande dels över propositionen 1973:144 i vad den innehåller förslag om slopande av folkpensionsavgiften, ändringar i skatteförfattningarna och bemyndigande för Kungl. Maj:t att i enlighet med i propositionen angivna grunder upprätta och fastställa nya sjömansskattetabeller, dels över de med anledning av propositionen väckta motionerna 1973:2062 av herr Bohman m. fl. (m) och 1973:2065 av herr Helén m. fl. (fp).

Med anledning härav får skatteutskottet anföra följande.

Propositionen

I propositionen föreslås att folkpensionsavgiften slopas fr. o. m. inkomståret 1974. Inkomstbortfallet för staten skall kompenseras genom att arbetsgivare och egenföretagare påförs en socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen med 3,3 % av utgivna löner i pengar och naturaförmåner resp. av inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse. Därvid skall bortses från lön och inkomst, som inte uppgår till 500 kr., och vad som överstiger 7,5 gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet.

Vidare föreslås att egenföretagares socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen skall bli avdragsgill som allmänt avdrag vid inkomsttaxeringen och att till följd därav restituerad, avkortad eller avskriven sådan avgift skall utgöra skattepliktig intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Arbetsgivares socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen är att betrakta som en sådan speciell avgift, som enligt bestämmelserna i punkt 2 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen och 29 § 1 mom. samma lag utgör avdragsgill driftkostnad vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet och rörelse.

I likhet med vad som gäller i fråga om tilläggs pensionsavgiften föreslås att skattereduktion inte skall ske beträffande den nya socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen.

Dessutom föreslås att nuvarande sjömansskattetabeller skall reduceras med belopp, som motsvarar folkpensionsavgiften i de olika inkomstklasserna. I fråga om sjömansskatten innebär förslaget i propositionen också att kommunandelen av denna skatt, som f. n. utgör 65 % för kommun, som inte tillhör landsting, 45 % för annan kommun och 20 % för landstingskommun, på grund av folkpensionsavgiftens slopande skall höjas till 75, 50 resp. 25 %.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1974.

Förslaget om slopande av folkpensionsavgiften får ses som en tillfällig åtgärd i syfte att ge löntagarna en påtaglig och snabb standardförbättring under nästa år. Förslaget medför också en lindring av marginaleffekten, dvs. den sammanlagda verkan av skatten på inkomstökningen och den av inkomstökningen föranledda reduktionen av de inkomstprövade sociala bidragen. I syfte att åstadkomma en sänkning av den direkta beskattningen även för följande år har 1972 års skatteutredning i tilläggsdirektiv den 12 oktober 1973 fått i uppdrag att utarbeta förslag, som kan läggas till grund för ett beslut vid 1974 års riksdag, om lindring av marginaleffekten för inkomsttagare i mellaninkomstlägena och sänkning av skatten för inkomsttagare med lägre inkomster.

Skatteutskottet, som delar departementschefens och löntagarorganisationernas uppfattning om behovet av lindring i den direkta beskattningen, har inte funnit anledning till erinringar mot ovannämnda förslag i propositionen och tillstyrker således

att folkpensionsavgiften slopas fr. o. m. inkomståret 1974,

att de föreslagna ändringarna i kommunalskattelagen (1928:370), förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt, uppbördsförordningen (1953:272) och förordningen (1958:295) om sjömansskatt antas av riksdagen,

att riksdagen godkänner de grunder för nya sjömansskattetabeller som angivits i propositionen och

att Kungl. Maj:t bemyndigas att i enlighet med dessa grunder upprätta och fastställa nya sjömansskattetabeller att gälla fr. o. m. den 1 januari 1974.

Folkpensionärernas beskattning

I motionen 1973:2062 av herr Bohman m. fl. yrkas att grundavdraget för ålders- och förtidspensionärer höjs fr. o. m. 1975 års taxering till 90 % av basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring för ensamstående och till 70 % av basbeloppet för makar, som båda har folkpension, och i motionen 1973:2065 av herr Helén m. fl. begärs att skatteutredningen med förtur skall behandla frågan om lindrigare beskattning av folkpensionärernas extrainkomster. Yrkandena i motionerna får ses mot bakgrund av förslaget i propositionen om ett särskilt pensionstillägg för år 1974 med 3 % av basbeloppet för januari 1974 utöver redan beslutade standard- och indexhöjningar av folkpensionerna. Motionärerna anser det föreslagna pensionstillägget, som med nuvarande basbelopp uppgår till 237 kr. för ensamstående och 474 kr. för makar, otillräckligt.

Reglerna om extra avdrag för folkpensionärer konstruerades om i samband med 1970 års skattereform, och samtidigt gjordes det kommunala bostadstillägget skattefritt. Det extra avdraget har avpassats så, att sidoinkomster utöver folkpension och pensionstillskott upp till 1 500 kr. för ensamstående och 2 000 kr. för makar inte beskattas. Om inkomsten är högre minskas det extra avdraget, som f. n. uppgår till högst 4 400 kr. för ensamstående och 4 800 kr. för makar, med en tredjedel av

överskjutande belopp. Rätten till extra avdrag påverkas också av förmögenhetsinnehav.

Det i propositionen föreslagna pensionstillägget är i princip skattepliktigt. Genom det extra avdraget kommer emellertid pensionstillägget i praktiken att bli skattefritt för alla folkpensionärer, som är berättigade till sådant avdrag, eftersom det extra avdraget automatiskt ökar med belopp som motsvarar pensionstillägget. F.n. medför en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst på 8 900 kr. för ensamstående och 13 800 kr. för gift folkpensionär ingen beskattningsbar inkomst på grund av det extra avdraget. Vid 1975 års taxering kommer en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst på 10 200 kr. för ensamstående och 16 200 kr. för gift att bli helt skattefri.

I en reservation till skatteutskottets betänkande SkU 1972:32 rörande omläggning av beskattningen fr. o. m. den 1 januari 1973 anförde reservanterna att skatte- och bidragsreglerna kunde leda till otillfredsställande resultat för folkpensionärerna och hemställde att skatteutredningen skulle få i uppdrag att beakta de särskilda problem och svårigheter, som är förenade med folkpensionärernas extrainkomster. Sedan reservationen segrat vid omröstning i kammaren, har skatteutredningen i tilläggsdirektiv den 2 juni 1972 fått i uppdrag att också pröva frågan om beskattningen av folkpensionärernas extrainkomster. Enligt vad utskottet erfarit kommer utredningen att behandla denna fråga med förtur. Härigenom torde berörda yrkande i motionen 1973:2065 vara tillgodosett.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet lagstiftningsyrkandet i motionen 1973:2062.

Indexreglering av det direkta skattesystemet

I motionen 1973:2065 av herr Helén m. fl. begärs tilläggsdirektiv till skatteutredningen om införande av ett inflationsskydd i det direkta skattesystemet.

Under senare år har riksdagen vid upprepade tillfällen intagit en negativ ståndpunkt till frågan om indexreglering av skattesystemet med hänsyn till att en sådan åtgärd, främst på grund av källskattesystemet, är förenad med stora praktiska svårigheter och kan skapa stabiliseringspolitiska problem vid en inflationistisk utveckling. Enligt finans- och skatteutskottens av riksdagen godkända uttalanden bör därför beskattningen som hittills tid efter annan omprövas och avvägas med hänsyn till penningvärdeförändringen och ändrade förutsättningar i övrigt. Mot bakgrund härav har departementschefen i direktiven för skatteutredningen framhållit, att utredningen inte har anledning att överväga frågan om indexreglering av skattesystemet. Så sent som den 7 november i år har chefen för finansdepartementet i svar på en interpellation meddelat att regeringen inte är beredd att ompröva skatteutredningens direktiv i fråga om indexreglering av skattesystemet.

Skatteutskottet har inte funnit anledning frånträda sin tidigare ståndpunkt i frågan och avstyrker därför motionen 1973:2065 i denna del.

Stockholm den 15 november 1973

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Magnusson i Borås (m), fruvar Nettelbrandt* (fp), Holmqvist* (s), herrar Kristenson (s), Josefson (c), Larsson i Umeå (fp), Carlstein (s), Sundkvist* (c), Wikner (s), Nilsson i Trobro* (m), Westberg i Hofors (s), Olof Johansson i Stockholm (c) och fru Normark (s).

* Ej närvarande vid yttrandets justering.

Avvikande meningar

1. *Beträffande folkpensionärernas beskattning*

av herrar Magnusson i Borås (m) och Nilsson i Trobro (m), som ansett att de avsnitt i utskottet yttrande på s. 3, som börjar med "I en" och slutar med "motionen 1973:2062", bort ha följande lydelse:

Ett borttagande av folkpensionsavgiften innebär en skattelindring för skattebetalarna i de aktiva åldrarna med ett belopp av 1 500 kr. vid cirka 35 000 kr. årsinkomst. Pensionärerna erhåller emellertid icke någon kompensation utöver det extra pensionstillskottet på 237 kr. för ensamstående och 474 kr. för makar, som båda uppbär folkpension. Genom det krav som framställts i motionen 1973:2062, att grundavdraget skall utgöra 90 % av basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring för ensamstående och 70 % av basbeloppet för makar som båda har pension, skulle folkpensionärerna få en kompensation, som i någon mån skulle motsvara den skattelindring som kommer andra medborgare till del. Inte minst från rättvisesynpunkt anser utskottet därför att berörda yrkande i motionen 1973:2062 bör godkännas av riksdagen.

2. *Beträffande indexreglering av det direkta skattesystemet*

av herr Magnusson i Borås (m), fru Nettelbrandt (fp), herrar Josefson (c), Larsson i Umeå (fp), Sundkvist (c), Nilsson i Trobro (m) och Olof Johansson i Stockholm (c), som ansett att de avsnitt i utskottets yttrande på s. 4, som börjar med "Under senare" och slutar med "denna del", bort ha följande lydelse:

En inflationistisk utveckling av samhällsekonomin leder till att skattesystemet för de flesta inkomsttagare får andra verkningar än som avsetts. Möjligheterna för stora grupper inkomsttagare att nå den eftersträfvade höjningen av levnadsstandarden motverkas.

Inflationen måste i första hand bekämpas med målmedvetna ekonomisk-politiska åtgärder. Men det är ändå motiverat att införa ett visst inflationsskydd i skattesystemet, så att inflationens automatiskt skattehöjande effekt motverkas. Riksdagens beslut om skatteuttagets fördelning får inte åsidosättas genom inflationsutvecklingen. Detta är särskilt väsentligt för låg- och mellaninkomstgrupperna. Det är enligt utskottets mening anmärkningsvärt att 1972 års skatteutredning i direktiven förbjodits att undersöka frågan om ett inflationsskydd i det direkta skattesystemet. Denna ovilja att ens utreda en fråga av väsentlig betydelse för stora löntagargrupper är svårförklarlig.

I enlighet med motionen 1973:2065 och vad utskottet nu anfört bör 1972 års skatteutredning ges tilläggsdirektiv att ta upp frågan angående inflationsskydd i skattesystemet eller andra åtgärder i syfte att garantera att en fortgående inflation inte som hittills skärper skatteuttaget.